

साहित्यशास्त्राध्ययनसरणिः

P023 - साहित्यशास्त्रावतरणी

Certificate course in Sahityam

(Entry level)

साहित्यशास्त्रावतरणी (Certificate course in Sahityam)					
पाठ्यक्रम- कूटाङ्कः Programme- code	पाठ्य- कूटाङ्कः (Course code)	पाठ्यम् (Course/T ext)	पाठ्यांश-कूटाङ्कः (Course Content code/ SLM-Module No.)	स्वाध्यायसामग्री / पाठ्यांशः (Self learning Materials) / course content	शिक्षाङ्कः Credits (Component wise)
P023	Sah-02	काव्यदीपिका	Sah 2.1	खण्डः - १. काव्यस्वरूपम्	1
			Sah 2.2	खण्डः - २. रसभावविवेचनम्	1
			Sah 2.3	खण्डः - ३. काव्यानां दृश्यत्व- श्रव्यत्वनिरूपणम्	1
			Sah 2.4	खण्डः - ४. दोषनिरूपणं गुणनिरूपणं च	2
			Sah 2.5	खण्डः - ५. अलङ्कारनिरूपणम्	2
शिक्षाङ्क-योगः (Total Credits)					7

P024 - साहित्यशास्त्रावगाहनी**Advanced Certificate Programme in Sahityam**
(Advanced level)

साहित्यशास्त्रावगाहनी (Advanced Certificate Programme in Sahityam)					
पाठ्यक्रम- कूटाङ्कः Programme e- code	पाठ्य- कूटाङ्कः (Course code)	पाठ्यम् (Course/Text)	पाठ्यांश-कूटाङ्कः (Course Content code/ SLM-Module No.)	स्वाध्यायसामग्री / पाठ्यांशः (Self Learning Materials) / course content	शिक्षाङ्कः Credits (Component wise)
P024	Sah-03	चन्द्रालोकः (द्वितीय- पञ्चममयूखौ)	Sah 3.1	खण्डः - १. काव्यदोषनिरूपणम्	1
			Sah 3.2	खण्डः - २. अलङ्कारः १	1
			Sah 3.3	खण्डः - ३. अलङ्कारः २	1
	Sah-17	साहित्यशास्त्रीये तिहासः (५०अङ्काः)	Sah 17.1	खण्डः 1 - भरताद् आनन्दवर्धनं यावद् आचार्याः	1
			Sah 17.2	खण्डः 2 - मुकुलभट्टाद् रुय्यकं यावद् आचार्याः	1
			Sah 17.3	खण्डः 3 - वाग्भटाद्विश्वेश्वरपाण्डेयं यावद् आचार्याः	1
शिक्षाङ्क-योगः (Total Credits)					6

P025 – साहित्यशास्त्रदक्षता

Diploma in Sahityam

(Diploma Level)

साहित्यशास्त्रदक्षता (Diploma in Sahityam)						
पाठ्यक्रम- कूटाङ्कः Programme - code	पाठ्य- कूटाङ्कः (Course code)	पाठ्यम् (Course/Text)	पाठ्यांश-कूटाङ्कः (Course Content code/ SLM-Module No.)	स्वाध्यायसामग्री / पाठ्यांशः (Self Learning Materials) / course content	शिक्षाङ्कः Credits (Component wise)	
P025	Sah-04	साहित्यदर्पणम् (प्रथम- दशमपरिच्छेदौ)	Sah 4.1	खण्डः - १. भूमिका प्रथमपरिच्छेदश्च	1	
			Sah 4.2	खण्डः - २. अलङ्कारपरम्परा शब्दालङ्काराश्च	1	
			Sah 4.3	खण्डः - ३. अर्थालङ्कारनिरूपणम् (क)	1	
			Sah 4.4	खण्डः - ४. अर्थालङ्कारनिरूपणम् (ख)	1	
			Sah 4.5	खण्डः - ५. अर्थालङ्कारनिरूपणम् (ग) उपसंहारश्च	1	
	Sah-18	साहित्यदर्पणम् (अष्टमनवमपरिच्छे दौ)	Sah 18.1	खण्डः 5 – गुणरीतिनिरूपणम्	1	
शिक्षाङ्क-योगः (Total Credits)					6	

P026 – साहित्यशास्त्रप्रवीणः**Advanced Diploma in Sahityam**
(Efficiency Level Diploma)

साहित्यशास्त्रप्रवीणः Advanced Diploma in Sahityam							
पाठ्यक्रम- कूटाङ्कः Programme - code	पाठ्य- कूटाङ्कः (Course code)	पाठ्यम् (Course/Text)	पाठ्यांश-कूटाङ्कः (Course Content code/ SLM-Module No.)	स्वाध्यायसामग्री / पाठ्यांशः (Self Learning Materials) / course content	शिक्षाङ्कः Credits (Compo nent wise)		
P026	Sah-05	साहित्यदर्पणम् (द्वितीयतृतीयपरि च्छेदौ)	Sah 5.1	खण्डः – 1 वाक्यपदपदार्थशब्दशक्तिविवे कः	2		
			Sah 5.2	खण्डः – 2 रसविवेचनम्	1		
			Sah 5.3	खण्डः – 3 विभावादिविवेचनम्	1		
			Sah 5.4	खण्डः – 4 रसविभेदविवेचनम्	2		
	Sah-19	साहित्यदर्पणम् (चतुर्थपंचमपरि च्छेदौ)	Sah 19.1	खण्डः -5 ध्वनिकाव्यभेदविवेचनम्	1		
			Sah 19.2	खण्डः – 6 गुणीभूतव्यङ्ग्यस्वरूपादिविमर्शः व्यञ्जनासिद्धिश्च	2		
	Sah-20	साहित्यदर्पणम् (सप्तमपरिच्छेदः)	Sah 20.1	खण्डः 3 दोषनिरूपणम्	2		
			Sah 20.2	खण्डः 4 अर्थदोषनिरूपणम्	2		
	शिक्षाङ्क-योगः (Total Credits)					13	

P027 – साहित्यशास्त्रविशारदः

P.G. Diploma in Sahitya-shastra

(Proficiency level / P.G. Diploma in Sahityam)

साहित्यशास्त्रविशारदः (P.G. Diploma in Sahitya-shastra)

पाठ्यक्रम- कूटाङ्कः Programme - code	पाठ्य- कूटाङ्कः (Course code)	पाठ्यम् (Course/Text)	पाठ्यांश-कूटाङ्कः (Course Content code/ SLM-Module No.)	स्वाध्यायसामग्री / पाठ्यांशः (Self Learning Materials) / course content	शिक्षाङ्कः Credits (Component wise)
P027	Sah-07	काव्यप्रकाशः (1 – 6 उल्लासाः)	Sah 7.1	खण्डः १. काव्यस्वरूपनिर्णयः	1
			Sah 7.2	खण्डः २. शब्दार्थस्वरूपनिर्णयः	2
			Sah 7.3	खण्डः ३. ध्वनिनिर्णयः	2
			Sah 7.4	खण्डः ४. गुणीभूतव्यङ्ग्यनिर्णयः	1
			Sah 7.5	खण्डः ५. व्यञ्जनाया अनिवार्यता	1
	Sah-09	ध्वन्यालोकः (प्रथमचतुर्थी उद्योतौ)	Sah 9.1	खण्डः १. ग्रन्थकर्तुः परिचयः मङ्गलाचरण ञ्च	1
			Sah 9.2	खण्डः २. ध्वनेः स्वरूपनिर्वचनम्	1
			Sah 9.3	खण्डः ३. ध्वनेरन्यत्रान्तर्भावस्य निराकरण म्	1
			Sah 9.4	खण्डः ४. ध्वनिमार्गे व्यङ्ग्यार्थवैशिष्ट्यम्	1
			Sah 9.5	खण्डः ५. ध्वनिमार्गे व्यङ्ग्यार्थवैशिष्ट्यंका व्यसंवादश्च	1
	Sah-12	रसगङ्गाधरः (प्रथमा ननम्)	Sah 12.1	खण्डः १. काव्यलक्षणतद्भेदाश्च	2
			Sah 12.2	खण्डः २. रसस्वरूपम्	2
			Sah 12.3	खण्डः ३. रसस्य भेदाः	1
			Sah 12.4	खण्डः ४. रसदोषाः शब्दार्थगुणाश्च	1
			Sah 12.5	खण्डः ५. गुणानामभिव्यञ्जिकारचनाभाव ध्वनिश्च	2

			Sah 12.6	खण्ड: ६. रसाभासोभावाभासोरसादिध्व ने: संलक्ष्यक्रमत्वंच	1
शिक्षाङ्क-योग: (Total Credits)					21

Defining Credit -

Each credit in our system is equivalent to 30 hours of learner-study comprising all learning activities (i.e., reading and comprehending the print material, listening to audio, watching video, attending online/live-sessions, Group discussions/teleconference and writing assignments, responses etc.

प्राक्शास्त्रि-उपाधिपाठ्यक्रमः

P007 - प्राक्-शास्त्री

PRAK-SHASTRI (+2)

(Intermediate with major Sanskrit)

प्राक्-शास्त्री - PRAK-SHASTRI (+2) (Intermediate with major Sanskrit)					
प्रथमवर्षम् (प्राक्-शास्त्री)					
कक्षा	सत्रार्द्धम्	विषय/पाठ्यकूटाङ्कः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट्
प्राक्शास्त्रि- प्रथमवर्षम्	प्रथमम्	BS-01	Foundation	संस्कृतभाषाप्रवेशः - 1 प्रथमदीक्षा (वाक्यव्यवहारः)	04
		BS-14	Foundation	उच्चारणकौशलम् • अमरकोशः (स्वर्गवर्गः) • श्रीमद्भगवद्गीता - भक्तियोगः (12 th अध्यायः) • सुभाषितानि • शब्दरूपाणि धातुरूपाणि च	04
		Yg-01	Skill	योगासनपरिचयः (के.सं.वि. द्वारा प्रकाशित- सामान्ययोगाभ्यासक्रमः)	04
		EL-	Elective/ Optional	हिन्दी / प्रादेशिकभाषा / English / Computer Science / Physics (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
		EL-	Elective/ Optional	Chemistry/Economics/ History/ Political Science/ Sociology (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
			Additional	Mathematics/Biology/ Psychology/ Geography	04

			(MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	
			सत्रार्द्धस्य योगः	24
द्वितीयम्		Foundation	संस्कृतभाषाप्रवेशः - II (व्यवहारप्रदीपः -१ भागः), कारकम्	04
		Foundation	संस्कृतभाषाप्रवेशः - III (व्यवहारप्रदीपः - २ भागः), सन्धिः	04
		Skill	Communicative English	04
		Elective/ Optional	हिन्दी / प्रादेशिकभाषा / English / Computer Science / Physics (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
		Elective/ Optional	तर्कसोपानम् / भारतीयस्वास्थ्यपद्धतिः (आयुर्वेदः) / भारतीयगणितपरिचयः/Chemistry (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः)	04
		Additional	Mathematics/Biology/ Psychology/ / Geography (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट-युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
			सत्रार्द्धस्य योगः	24
सत्रस्य सम्पूर्णयोगः				48

द्वितीयवर्षम् (प्राक्-शास्त्री)					
कक्षा	सत्रार्द्धम्	पत्रसङ्केतसङ्ख्या	पाठ्यविवरणम्	क्रेडिट्	
प्राक्शास्त्रि- द्वितीयवर्षम्	तृतीयम्	Foundation	संस्कृतवाङ्मयपरिचयः • वैदिकवाङ्मयम् • लौकिकवाङ्मयम्	04	
		Foundation	सङ्केपरामायाणम् , समासः	04	
		Skill	प्रायोगिकसङ्गणकम् (Computer Application) (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन कश्चन समस्तरीयः विषयः)	04	
		Elective/ Optional	हिन्दी / प्रादेशिकभाषा / English / Computer Science / Physics (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन कश्चन विषयः)	04	
		Elective/ Optional	Chemistry/Economics/ History/ Political Science/ Sociology (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन कश्चन विषयः)	04	
		Additional	Mathematics/Biology/ Psychology/ Geography (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन कश्चन विषयः)	04	
				सत्रार्द्धस्य योगः	24
	चतुर्थम्	Foundation	शास्त्रपरिचयः – १ दर्शनम् (न्याय-वैशेषिक-साङ्ख्य-योग-मीमांसा- वेदान्त-चार्वाक-बौद्ध-जैन-दर्शनानि)	04	
		Foundation	शास्त्रपरिचयः – २ • व्याकरणम् • साहित्यम्	04	
		Foundation	शास्त्रपरिचयः – ३ • धर्मशास्त्रम् • पुराणेतिहासः • वास्तुशास्त्रम्	04	

		• ज्यौतिषम्	
	Skill	परियोजनाकार्यं प्रशिक्षिता च रूपकम्/अनुवादः/योगः/ सङ्गणकविज्ञानम् (Computer Science)/ Physics (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
	Elective/ Optional	शास्त्रम् साहित्यम्/ व्याकरणम्/ ज्यौतिषम्/ धर्मशास्त्रम्/ Chemistry (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
	Additional	Mathematics/Biology/ Psychology/ / Geography (MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः समस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः)	04
			सत्राद्धिस्य योगः 24
			सत्रस्य सम्पूर्णयोगः 48
			आहत्य सम्पूर्णयोगः 96

Defining Credit –

Each credit in our system is equivalent to 30 hours of learner-study comprising all learning activities (i.e., reading and comprehending the print material, listening to audio, watching video, attending online/live-sessions, Group-discussions/tele-conference and writing assignments, responses etc.

साहित्य-शास्त्र-उपाधिपाठ्यक्रमः

P042 - शास्त्री (साहित्यम्)

Shastri - specialization in Sahityam
(Graduation Programme)

शास्त्री (साहित्यम्) प्रथमवर्षम्

कक्षा	सत्रार्थम्	विषयकूटाङ्कः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	शिक्षाङ्कः (Credits)
शास्त्र- प्रथमवर्षम्	प्रथमम्	Sah-21	DSCC 1	<ul style="list-style-type: none"> अलङ्कारशास्त्रपरिचयः काव्यलक्षणम् अलङ्कारः- अलङ्कारस्य व्युत्पत्तिः सामान्यपरिचयश्च अलङ्कारस्य महत्त्वम्, अलङ्कारपरम्परा च शब्दालङ्कारः <p>पुनरुक्तवदाभासः, अनुप्रासः, यमकम्, वक्रोक्तिः, श्लेषश्च आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम्- साहित्यदर्पणम् (खण्डः १- भूमिका प्रथम-परिच्छेदश्च)</p>	4
		Sah-02	DSCC 2	<ul style="list-style-type: none"> रसभावविवेचनम् काव्यानां दृश्यत्व-श्रव्यत्वनिरूपणम् दोषनिरूपणम् गुणाः रीतयश्च <p>आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशिता- काव्यदीपिका (खण्डः १-५)</p>	4
		Vya-01 Or Jyo-01	IDE-1 (DSE 1)	<p>साहित्यशास्त्रेतरः DSCC-1 इत्यत्र निर्दिष्टः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । (व्याकरणम्/ ज्योतिषम्) अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः अवतरणीस्तरीयः अन्यूनं 4 शिक्षाङ्क(Credit)युतः साहित्यशास्त्रेतरः कश्चन विषयः</p>	4
		Vya-55 or Jyo-42	GE 1	<p>MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः प्रमाणपत्रस्तरीयः कश्चन ऐच्छिकः विषयः ।</p>	4

			अथवा DSCC-1, DSE-1 इत्यत्र स्वीकृतविषयं विहाय अन्यः कश्चन विषयः		
	Sah-38	AECC 1	संस्कृतभाषाकौशलवर्धनम् + अमरकोशः (वर्गचतुष्टयम्)/ छन्दसां परिचयः / चिता: अर्थालङ्काराः	4	
		AECC 2	आङ्ग्लभाषा (CSU course/ IGNOU/ MOOCS), Parts of Speech, Tenses, Transformation of Sentences, Syllables	2	
		AEEC 1	सङ्गणकविज्ञानम् (CSU course/ IGNOU/ MOOCS), Windows Operating System and MS Word with Unicode अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः (यथा आयुर्वेदोक्तस्वस्थवृत्तम्)	2	
		प्रथमसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः		24	
द्वितीय म्	Sah-23	DSCC 3	लौकिकसंस्कृतसाहित्येतिहासः महाकाव्यम् महाकवयः इतरमहाकाव्यानि च नाटकं कथासाहित्यञ्च कथासाहित्यम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः- लौकिकसंस्कृतसाहित्येतिहासः (खण्डः १-२)	4	
	K-04	DSCC 4	काव्याध्ययनम् (किरातार्जुनीयम् – प्रथमः सर्गः) युधिष्ठिरवनेचरयोः संवादः द्रौपदीयुधिष्ठिरयोः संवादः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - किरातार्जुनीयम् - प्रथमसर्गः (खण्डः १-२)	4	
	Sah-24	DSCC 5	अर्थालङ्कारः चिता: प्रसिद्धा: अर्थालङ्काराः आधारग्रन्थः-मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः- चन्द्रालोकस्य पञ्चममयूखः (खण्डः २-३)	4	
	Vya-02 Or Jyo-10	GE 2	GE-1 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क(Credit)युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः समस्तरीयः विषयः	4	
		SEC 1	व्यक्तित्वविकासोपयोगीनि चितानि सुभाषितानि		2

		SEC 2	Computer Science - Microsoft Excel (CSU course/ IGNOU/ MOOCS), अथवा अनुवादप्रशिक्षणम्	4
		INTERN SHIP 1	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते प्रशिक्षणात्मके/ सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
द्वितीयसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः				28
सत्रस्य सम्पूर्णयोगः				52
शास्त्रिप्रथमवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः			शास्त्रिप्रथमवर्षस्तरीयं प्रमाणपत्रम्	

शास्त्री (साहित्यम्) द्वितीयवर्षम्

पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्	विषयकूटाङ्कः	पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्	पाठ्यक्रमविवरणम्
शास्त्री-द्वितीयवर्षम्	तृतीयम्	Sah-25	DSCC 6	रूपकस्वरूपम् नाट्यतत्त्वनिरूपणम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - साहित्यदर्पणम् (खण्डः १, २)	4
		R-06	DSCC 7	अभिज्ञानशाकुन्तलम् शकुन्तलादुष्यन्तयोः पूर्वरागः दुष्यन्तशकुन्तलयोर्विवाहः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - अभिज्ञानशाकुन्तलम् (खण्डः १, २)	4
		Vya-12 Or Jyo-04	DSE 2	IDE-1 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः, अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः अवतरणीस्तरीयः अन्यूनं 4 शिक्षाङ्क(Credit)युतः साहित्यशास्त्रेतरः कश्चन विषयः	4
		Vya-46 Or Jyo-07	GE 3	GE-2 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क(Credits)-युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन विषयः ।	4
			AECC 3	IGNOU/MOOCS इत्यतः 4 क्रेडिट-युतः हिन्दीभाषाविषयः अथवा IGNOU/MOOCS/CSU इत्यतः यः कश्चित् अन्यूनं 4 शिक्षाङ्क(Credits)-युतः आधुनिकविषयः	4

		AECC 4	IGNOU/MOOCs/CSU इत्यतः आङ्ग्लभाषासम्बद्धः विषयः (Active Passive, Direct Indirect, Paragraph/Story Writing, Letter Writing (formal/informal) अथवा IGNOU/MOOCs इत्यतः यः कश्चित् अन्यूनं 2 शिक्षाङ्क(Credits)युतः आधुनिकविषयः	2	
		AEEC 2	Computer science (HTML + Web designing) (Web Development Introduction) अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	2	
		तृतीयसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः			24
चतुर्थम्	Sah-26	DSCC 8	दोषनिरूपणम्, अर्थदोषनिरूपणम्, गुणरीतिनिरूपणम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - साहित्यदर्पणम् ७ -९ परिच्छेदाः	4	
	K-09	DSCC 9	मेघमार्गवर्णनम् आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - मेघदूतम् (खण्डः १)	4	
	R-07	DSCC 10	अभिज्ञानशाकुन्तलम् शकुन्तलायाः पतिगृहगमनम् दुष्यन्तशकुन्तलयोर्वियोगः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - अभिज्ञानशाकुन्तलम् (खण्डः ३ ,४)	4	
	Vya-58 Or Jyo-05	GE 4	GE 3 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCs / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः ।	4	
		SEC 3	जीवनोत्कर्षाय श्रीमद्भगवद्गीता	2	
		SEC 4	Computer Application (IGNOU/MOOCs) Tally (Fundamentals of Accounting, Ledger, Fundamentals of computerized accounting, Introduction to inventories)	4	
		INTER NSHIP 2	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते प्रशिक्षणात्मके / सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6	
चतुर्थसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः				28	
शास्त्रिद्वितीयवर्षस्य सत्रार्थयोः सम्पूर्णशिक्षाङ्कयोगः				52	

शास्त्रिद्वितीयवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः	शास्त्रि-डिप्लोमा (दक्षता)
---	----------------------------

शास्त्री (साहित्यम्) तृतीयवर्षम्

पाठ्यप्रकारः	पाठ्यप्रकारः	विषयकूटाङ्कः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यप्रकारः	शिक्षाङ्कः (Credits)	
शास्त्रि-तृतीयवर्षम्	पञ्चमम्	Sah-27	DSCC 11	वाक्यपदपदार्थशब्दशक्तिविवेकः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - साहित्यदर्पणम् (खण्डः १)	4	
		R-04	DSCC 12	चित्रदर्शनम् पञ्चवटीप्रवेशः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - उत्तररामचरितम् (खण्डः १,२)	4	
		Vya-59 Or Jyo-43	IDE-3 (DSE 3)	IDE-2 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः, अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)युतः पूर्वम् अनधीतः ऐच्छिकः कश्चन विषयः	4	
		Vya-45 Or Jyo-45	GE 5	GE 4 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS/IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 क्रेडिट- युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	4	
			AECC 5	पर्यावरणविज्ञानम् (MOOCS/IGNOU)	4	
			AEEC 3	Computer Science Programming Language using JAVA (MOOCS/IGNOU/CSU) Introduction and Features, Language Constructs, Classes and Objects, Inheritance, Abstract Class and Interface, Polymorphism, Exception Handling, Multithreading अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	2	
			पञ्चमसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः			22
		षष्ठम्	Sah-05	DSCC 13	ध्वनिकाव्यभेदविवेचनम्, गुणीभूतव्यङ्ग्यस्वरूपादिविमर्शः, व्यञ्जनासिद्धिश्च आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - साहित्यदर्पणम् (खण्डः ५,६)	4

	R-05	DSCC 14	छाया कौशल्याजनकयोगः कुमारविक्रमश्च कुमारप्रत्यभिज्ञानं सम्मेलनञ्च आधारग्रन्थः-मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - उत्तररामचरितम् (खण्डः ३,४,५)	4
	K-10	DSCC 15	अलकापुरीवर्णनम् यक्षसन्देशः आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितम् - मेघदूतम् (खण्डः २)	4
	Vya-14 Or Jyo-44	GE 6	GE 5 इत्यत्र स्वीकृतस्य अग्रिमस्तरीयः विषयः अथवा MOOCS / IGNOU पाठ्यक्रमेषु उपलभ्यमानः अन्यूनम् 4 शिक्षाङ्क (Credits)युतः पूर्वम् अनधीतः कश्चन ऐच्छिकः विषयः । अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	4
		SEC 5	संस्कृतवाङ्मये जीवनमूल्यानि आधारः - १. चितानि अध्यात्मस्तोत्राणि/ २. रामायणमहाभारतपुराणादिभ्यः चिताः अंशाः/ ३. ईशावास्योपनिषत्/ ४. सज्जनशतकम्	2
		SEC 6	Computer Science PYTHON (Introduction, Basic Python Syntax, Language Components, Collections, Functions, Modules) (MOOCS/IGNOU/CSU) अथवा मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमतः कश्चन समस्तरीयः विषयः	4
		INTERN SHIP 3	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते सप्ताहद्वयात्मके प्रशिक्षणात्मके/ सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
षष्ठसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः				28
शास्त्रितृतीयवर्षस्य सत्रार्थयोः सम्पूर्णाशिक्षाङ्कयोगः				50
शास्त्रितृतीयवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः		शास्त्री (उपाधिः)		

Expension of Abrivation :

DSCC – Diseipline Specific Core Corse, DSEC - Diseipline Specific Elective Corse,
AECC – Ability Enhancement Core Corse, AEEC – Ability Enhancement Elective Corse,
ECA – Extra Curricular Activities, SEC – Skill Enhancement Course,
IDE – Inter Deciplenary Elective, GE – Genaric Elective

Defining Credit - Each credit in our system is equivalent to 30 hours of learner-study comprising all learning activities (i.e., reading and comprehending the print material, listening to audio, watching video, attending online/live-sessions, Group-discussions/teleconference and writing assignments, responses etc.

साहित्य-आचार्य-उपाधिपाठ्यक्रमः

P045 – आचार्यः (साहित्यम्)

Acharya - specialization in Sahityam
(Post-Graduation)

आचार्यः (साहित्यम्) प्रथमवर्षम्					
कक्ष्या	सत्रार्थम्	विषयकूटाङ्कः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट्
आचार्यप्रथमवर्षम्	प्रथमम्	Sah-28	DSCC 16	ध्वनिकारस्य परिचयः मङ्गलपद्यञ्च, काव्यस्यात्मा ध्वनिः, प्रतीयमानतत्त्वम्, ध्वनिस्वरूपनिर्वचनम्, अभाववादीनां विकल्पत्रयम् आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः ध्वन्यालोकः (प्रथमचतुर्थोद्योतौ) (खण्डः – १,२,३)	4
		Sah-29	DSCC 17	लक्षणायाः भेदः, अविवक्षितवाच्यध्वनिः, विवक्षितान्यपरवाच्यध्वनिः, ध्वनौ अलङ्कारमतसमीक्षा आधारग्रन्थः –मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितःध्वन्यालोकः (द्वितीयतृतीयोद्योतौ) (खण्डः -१,२)	4
		Sah-07	DSCC 18	काव्यस्वरूपनिर्णयः, शब्दार्थस्वरूपनिर्णयः, ध्वनिनिर्णयः , गुणीभूतव्यङ्ग्यस्वरूपादिसिद्धिश्च व्यञ्जनासिद्धिश्च आधारग्रन्थः –मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः काव्यप्रकाशः (१ तः ६ उल्लासाः) (खण्डः -१,२,३,४)	4
		K-11	DSCC 19	गद्यकाव्यम् , कादम्बर्याः मङ्गलादिपद्यम् शूद्रकादिवर्णनम् आधारग्रन्थः –मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशिता कादम्बरी (खण्डः -१,२)	4

		AEEC 4	विविधशास्त्रप्रमेयपरिचयः (विविधानां भारतीयशास्त्राणां परिचयः)	4
		ECA 1	पाठ्येतर-गतिविधयः, नाटकम् (नाटके भागग्रहणम्/ विश्लेषणम्/ संस्कृते लघुचलच्चित्रनिर्माणम्), स्फूर्तिस्पर्धा (क्विज), संस्कृतकार्यक्रमाणाम् आयोजने/प्रबन्धने/प्रचारे सक्रियसहयोगः इत्यादिः ।	2
	प्रथमसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः			22
द्वितीयम्	Sah-30	DSCC 20	काव्यदोषाः, वाक्यरसदोषाः आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः काव्यप्रकाशः (७ तः १० उल्लासाः) (खण्डः -१,२)	4
	Sah-15	DSCC 21	ग्रन्थकारपरिचयः वक्रोक्तिपरिचयः, काव्यमार्गाः तेषां गुणाश्च आधारग्रन्थः- मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितं वक्रोक्तिजीवितम् (खण्डः -१,२)	4
	Sah-31	DSCC 22	काव्यलक्षणं तद्भेदाश्च, गुणानामभिव्यञ्जिकारचनाभावध्वनिश्च, रसाभासो भावाभासो रसादिध्वनेः संलक्ष्यक्रमत्वम् आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः रसगङ्गाधरः (खण्डः – १,५,६)	4
	K-06	DSCC 23	नलदमयन्त्योः अनुरागः , नलस्य उपवनविहारः , हंसविलापः आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितं नैषधीयचरितम् (खण्डः – १,२,३)	4
		AEEC 5	१.विविधशास्त्रप्रमाणविचारः २.शब्दशक्तिविचारः, शब्दार्थविचारः ३.शास्त्रपारिभाषिकपदपरिचयः ४.पद्य/गद्यरचनाकौशलम् ।	6

			INTERNSHIP 4	मुक्तस्वाध्यायपीठेन अनुमते प्रशिक्षणात्मके/ सेवात्मके कार्यक्रमे भागग्रहणम्	6
द्वितीयसत्रार्थस्य योगः					28
आचार्यप्रथमवर्षस्य सम्पूर्णशिक्षाङ्कयोगः					50
आचार्यप्रथमवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः			स्नातकोत्तरदक्षता (PG Diploma)		

आचार्यः (साहित्यम्) द्वितीयवर्षम्

कक्षा	सत्रार्थम्	विषयकूटाङ्कः	पाठ्यप्रकारः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट्
आचार्यद्वितीयवर्षम्	तृतीयम्	Sah-32	DSCC 24	काव्यगुणाः, वामनोक्तगुणभेदालोचनम्, अलङ्कारस्वरूपविवेचनम्, शब्दालङ्काराः आधारग्रन्थः - मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः काव्यप्रकाशः (७ तः १० उल्लासाः) (खण्डः - ३)	4
		Sah-33	DSCC 25	रसस्वरूपम्, भावविवेचनम्, रसस्य भेदाः आधारग्रन्थः - - मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः रसगङ्गाधरः (खण्डः - २,३)	4
		Sah-34	DSCC 26	व्यक्तिविवेकस्य मङ्गलम्, ध्वनिलक्षणे दोषाः, शब्दप्रवृत्तिनिमित्तकत्वाविषयभिन्नकर्तृकत्वभ्रमहेतवः आधारग्रन्थः - मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः व्यक्तिविवेकः (खण्डः -१,२)	4
		Sah-14	DSCC 27	अभिधावृत्तमातृकाग्रन्थकृत्परिचयोऽभिधाव्यापारपरिचयश्च , मुकुलभट्टाभिमतं लक्षणायाः स्वरूपम् । आधारग्रन्थः - मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशिता अभिधावृत्तमातृका (खण्डः -१,२)	4
			AECC 6	अनुसन्धानपद्धतिः, पाण्डुलिपिविज्ञानञ्च	4
			ECA 2	पाठ्येतर-गतिविधयः, नाटकम् (नाटके भागग्रहणम्/ विश्लेषणम्/ संस्कृते लघुचलच्चित्रनिर्माणम्), स्फूर्तिस्पर्धा (क्विज), संस्कृतकार्यक्रमाणाम् आयोजने/प्रबन्धने/प्रचारे सक्रियसहयोगः इत्यादिः	2
	तृतीयसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः				22
	चतुर्थम्	Sah-35	DSCC 28	अर्थालङ्काराः - उपमाद्यर्थान्तरन्यासाः, विरोधादिसङ्करान्ताः, अलङ्कारदोषविमर्शश्च	4

				आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः काव्यप्रकाशः (७ तः १० उल्लासाः) (खण्डः – ४,५)	
	Sah-36	DSCC 29		संलक्ष्यक्रमभेदाः शाब्दीव्यञ्जना च, अभिधानियामकाः शब्दशक्तिमूलो ध्वनिश्च आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः रसगङ्गाधरः (द्वितीयाननम्) (खण्डः - १,२)	4
	Sah-37	DSCC 30		अर्थरसस्वरूपशब्दव्यापारव्यक्त्यनुमानान्तर्भावः , साध्यसाधनतद्भेदोदाहरणविशेष्यविशेषणस्वरूपध्वनिमुख्य भेदद्वयखण्डानि आधारग्रन्थः – मुक्तस्वाध्यायपीठेन प्रकाशितः व्यक्तिविवेकः (खण्डः - ३,४)	4
		Dissertation		साहित्यशास्त्रसम्बद्धः अभीष्टविषयकः लघुशोधप्रबन्धः	6
		ECA 3		पाठ्येतर-गतिविधयः , नाटकम् (नाटके भागग्रहणम्/ विश्लेषणम्/ संस्कृते लघुचित्रनिर्माणम्) , स्फूर्तिस्पर्धा (क्विज) , संस्कृतकार्यक्रमणाम् आयोजने/प्रबन्धने/प्रचारे सक्रियसहयोगः इत्यादिः	2
चतुर्थसत्रार्थस्य शिक्षाङ्कयोगः					20
आचार्यद्वितीयवर्षस्य सत्रार्थयोः सम्पूर्णशिक्षाङ्कयोगः					42
आचार्यद्वितीयवर्षान्ते निष्क्रमणसमये प्राप्तव्योपाधिः			आचार्यः (स्नातकोत्तरोपाधिः)		

Expansion of Abrivation :

DSCC – Discipline Specific Core Course, DSEC - Discipline Specific Elective Course,
AECC – Ability Enhancement Core Course, AEEC – Ability Enhancement Elective Course,
ECA – Extra Curricular Activities, SEC – Skill Enhancement Course,
IDE – Inter Deciplinary Elective, GE – Generic Elective

Defining Credit - Each credit in our system is equivalent to 30 hours of learner-study comprising all learning activities (i.e., reading and comprehending the print material, listening to audio, watching video, attending online/live-sessions, Group-discussions/teleconference and writing assignments, responses etc.